

משנה שביעית פרק ו

Mishnah Shevi'it, chapter 6

(1) [The laws of *shemittah* apply only to the Land of Israel. This is deduced from the verse which states: “When you come to the Land that I am giving to you, the Land should keep a rest —

a Shabbat to the Lord” (Leviticus 25:2).] There are three lands [within the Land of Israel that have different laws] with reference to *shemittah*. The territory occupied by those who came up from Babylon [under the leadership of Ezra, namely,] from the Land of Israel as far as Keziv, [these areas were conquered twice, once by Yehoshua and the second time, by Ezra, and is considered Israel for all purposes, and its fruit] may not be eaten [if illegally cultivated, or without the removal of the produce which grew of its own accord after the *biur* removal deadline (see beginning of next chapter)], nor [may its soil] be cultivated [in the seventh year]. The territory occupied by those who came up from Egypt [with Yehoshua, and was conquered only once], namely, from Keziv to the river, and until Amanah, [the territory occupied by Yehoshua was greater in area than the subsequent territory controlled by Ezra and the fruit thereof] may be eaten [without the removal of the produce after the *biur* deadline], but [its soil may] not [be] cultivated. [This *Tanna* maintains that the sanctification of the Land during the time of Yehoshua lapsed after the destruction of the First Temple. However, the Rabbis decreed that, although it does not have the sanctity of Israel and one may eat of its fruit, the Land may not be cultivated on *shemittah*.] [The

א שלש ארצות לשביעית. כל שהחזיקו עולי כבל, מארץ ישראל ועד כזיב, לא נאכל ולא נעבד. וכל שהחזיקו עולי מצרים, מכזיב ועד הנהר ועד אמנה, נאכל, אכל לא נעבד. מן

רבנו עובדיה מברטנורא

א שלש ארצות לשביעית. חלוקת לענין דין שביעית: כל שהחזיקו עולי כבל. עזרא וסייעתו כשעלו מבבל: לא נאכל ולא נעבד. שעבודת הארץ היא, אסורה בשביעית, ואם נעבדה וגדלה אסור לאכול מאותן גידולים. פירוש אחר ועיקר, לא נאכל לאחר שביעית בלא ביעור ולא נעבד בשביעית: מכזיב ועד הנהר ועד אמנום. כזיב משוך כלפי הצפון לצד מזרח, ורצועה יוצאת מעכו שיושבת ברצועה של ארץ ישראל במקצוע צפונית מזרחית, ואותה רצועה משוכה כלפי צפון והולכת עד כזיב, ורצועה אחרת משוכה מעכו כלפי מזרח ובה הנהר האמור כאן, ואלו השתי רצועות כבשום עולי מצרים ולא כבשום עולי כבל: ועד אמנום. הוא הר ההר הכתוב בגבולות הארץ בפרשת אלה מסעי, תתאו לכם הר ההר מתרגמינן בירושלמי, טורי אמנום, והוא בצפון של ארץ ישראל לצד מערב אצל הים הגדול, וגם זו לא כבשו עולי כבל הלכך נאכל לאחר הביעור, ולא ידך לישנא אם נעבד בשביעית נאכל דקדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא. ולא נעבד, דלענין עבודה

third land is] from the river until Amanah and inwards, [produce] may be eaten and [the soil] cultivated [since its soil does not possess the sanctity of the Land and thus, is not subject to the laws of *shemittah*].

הנהר ומאמנה ולפנים, נאכל ונעבד: ב עושים בתלוש בסוריא, אבל לא במחפר. דשין וזורין ודורכין ומעמרין, אבל לא קוצרין ולא בוצרין ולא מוסקין. כלל אמר רבי עקיבא, כל שפיוצא בו מתר בארץ ישראל, עושין אותו בסוריא:

(2) In Syria [which was captured by

King David before he captured all of Israel proper and thus, is considered to be similar to Israel regarding some laws, but not regarding others], one may perform work on detached produce [in a normal manner, even if it comes from a field which was closed to the public during *shemittah*, which is not the case in Israel proper where such produce may be processed only through a change in the normal process (see 8:6 further)], but not on attached [produce. The Rabbis forbade this, lest people leave Israel and move to Syria to escape *shemittah* regulations; but they permitted processing detached produce to enable the poor to obtain work close to Israel]. They may thresh, winnow, tread and heap [the produce], and even bind them [into sheaves], but they may not reap [the crops], or cut the grapes, or harvest the olives [since these are attached produce]. Rabbi Akiva stated this general rule: The kind of work that is [Biblically] permitted in Israel [in a normal manner, but was, Rabbinically forbidden, unless performed with a change] may be performed in Syria [in a normal manner].

רבנו עובדיה מברטנורא

החמירו לאסור מדרבנן: מנהר ומאמנם ולפנים. כך כתוב בכל הספרים, וטפי הוא ניחא אי הוא גרסינן ולחוץ, ואפשר לפרש בדוחק מהנהר ולפנים מתחלת הנהר ולפנים לצד הנהר חוצה לארץ. וכן מתחלת טורי אמנם ולפנים לצד ההר קרויה לפנים: ב סוריא. ארם נהרים וארם צובה שכבש דוד, ואינה בארץ ישראל לכל דבר, מפני שכבשה קודם שכבש ארץ ישראל כולה, ובקצת דינים עשאה בארץ ישראל ובקצתן כחוץ לארץ: עושים בתלוש. אפילו אצל החשודים, ואילו בארץ ישראל תנן לא תבור ולא תטחן עמה: אבל לא במחובר. כגון מסיקה קצירה וביצירה, ודוקא בשמור אבל במופקר אפילו בארץ מותר; דתניא בתורת כהנים מן השמור אי אתה בוצר אבל אתה בוצר מן המופקר. וטעמא דגזור בסוריא במחובר כדי שלא יהיו מניחים את ארץ ישראל והולכים ומשתקעים בסוריא, ובתלוש התירו כדי שימצאו העניים שבארץ ישראל קצת ריוח בסוריא שהיא קרובה להם ולא יצטרכו לצאת מארץ ישראל לחוץ לארץ: כל שכיוצא בו מותר בארץ ישראל מדאורייתא, כגון תלוש, אף על גב דמדרבנן אסור בלא שינוי עושים אותו בסוריא כי אורחיה ואינו צריך לשנות. אבל אי נמי הכי קאמר כל שכיוצא בו מותר בארץ במופקר עושים אותו בסוריא אפילו בשמור, אבל

(3) Onions [which had grown in the sixth year and were picked, but were replanted in the seventh year] upon which rain had descended and had sprouted: If their leaves had turned dark [thus, indicating additional growth from the ground], they are forbidden [i.e., subject to *shemittah*

regulations]. If they had become pale [and were beginning to wither, indicating that there was no additional growth from the ground and that the sprouting is from the onion itself], they are permitted. Rabbi Hanina ben Antigonus says: If [their leaves are strong enough so that] they [the onions] can be plucked out by their leaves, they are forbidden [since this indicates growth from the ground; had there been no nourishment from the ground, the leaves would tear off]. Conversely, [if these onions were picked in the sixth year, then replanted in the seventh, resuming its growth and strengthening its leaves, which then designates them as *shemittah* produce, as above, and then one picks them and then replants them] in the year after the *shemittah*, they [once again, become reclassified as eighth-year produce, if their leaves indicate resumption of growth and] are permitted [the *halachah* does not follow Rabbi Hanina ben Antigonus].

(4) From when may a man buy vegetables following the *shemittah* year [and assume that they no longer are *shemittah* produce]? From the time that comparable crops [of the eighth year] are produced. If the area where fruit ripens

רבנו עובדיה מברטנורא

במחזור אסור מדרבנן בארץ אפילו במופקר: **ג** בצלים שירדו עליהם גשמים. בצלים של ששית שנכנסו לשביעית וירדו עליהם גשמים וצמחו, אם השחירו העלין בידוע שגדלו והוסיפו, ואתו גידולי שביעית ומבטלים העיקר אף על פי שהוא מרובה. אבל אם הוריקו העלין אז הולכים וכמשיך ולא מארעא קא רבו: **אם יכולין ליתלש בעלין**. דרך בצלים כשנגמרים יוצאין מעצמן מן הארץ ונחזין ליתלש ואם העלין חזקים וכשאווחו בהן יכול לתלוש הבצלים מן הארץ אז ודאי גדלו בשביעית: **וכנגד כן למוצאי שביעית מותרים**. לאו בבצלים של שביעית שיצאו למוצאי שביעית מיירי, דלא מקילים בהו כולי האי שגידולי היתר כל שהוא יעלו את האיסור, אלא סיפא נמי מיירי בבצלים של ששית, שעקרן וחזרו ונטען בשביעית, ולאחר שגדלו מעט בשביעית, עקרן וחזרו ונטען בשמינית, ומתוך שכבר גדלו בששית לא הוסיפו כי אם מעט בשביעית ונאסרו, וכשחזרו והוסיפו מעט בשמינית חזרו אותו היתר ובטל איסור המועט, שגם של ששית מסייע לבטל אחר סוסוף גידולו היתר. ואין הלכה כרבי חנינא בן אנטיגנוס: **ד** משיעשה כיוצא בו. ממה שנורע במוצאי שביעית יש גידול

ג בצלים שירדו עליהם גשמים וצמחו, אם היו העלין שלהם שחורים, אסורין. הוריקו, הרי אלו מתרין. רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר, אם יכולין להתלש בעלין שלהן, אסורין. וכנגד כן, מוצאי שביעית, מתרין: **ד** מאימתי מתר אדם לקח ירק במוצאי שביעית, משיעשה כיוצא בו. עשה הפכיר,

quickly produced, then even [produce] from an area which is late in ripening is also permissible [since it can be claimed that the produce belongs to the early-ripening variety]. Rabbi permitted buying vegetables immediately following the termination

התּר האפּיל. רבּי, התּיר לקח ירֵק בּמוצֵאי שביעית מיד: ה אין מוציאין שֶמֶן שֶרפָה ופרות שביעית מהארץ לחוצה לארץ. אמר רבי שמעון, שֶמְעַתִּי בפרוש, שמוציאין לסוריא ואין מוציאין לחוצה לארץ: ו אין מביאין תרומה מחוצה לארץ לארץ. אמר רבי

of the seventh year [since most of the vegetables were imported from outside Israel].

(5) One may not take out oil of burning [i.e., oil of *terumah* which was defiled and had to be burned. The priest, however, may benefit from its heat or light] or produce of the seventh year from the Land [of Israel] to outside the Land. [The Rabbis instituted the requirement to burn defiled *terumah* in Israel to equate it with disqualified sacrificial meat, which must be burned in the area where it may be eaten. The requirement that produce of *shemittah* may not be taken out of Israel is deduced from the verse regarding *biur* which states: “And all of its produce may (also) be eaten by your domestic animals and by the wild animals that are **in your Land**”]. Rabbi Shimon said: I have heard it expressly stated that they may be taken out to Syria (see above, Mishnah 2, regarding the special status of Syria), but not to any other country outside the Land [the *halachah* does not follow Rabbi Shimon].

(6) One may not bring *terumah* from outside the Land [of Israel] into Israel [so that priests should not be tempted to go to retrieve *terumah* from outside the Land, and thus, become defiled. The Rabbis decreed the land outside of Israel defiled due to the fear of the presence of human bone; later, the airspace was

רבנו עובדיה מברטנורא

כיוצא בזה דתלינן ביה. אי נמי מפני שרבה ההיתר על האסור ונתבטל: **הבכיר**. מקום שממהר לבכר פירותיו יותר משאר מקומות: **הותר האפל**. דתלינן שממקום הבכיר הביאום: **מוצאי שביעית מיד**. לפי שהיו מביאים ירק מחוצה לארץ והיה רבה על ירק שבארץ ישראל. ואני שמעתי הטעם לפי שבשנים או שלשה ימים עושה כיוצא בו: **ה שֶמֶן שֶרפָה**. שֶמֶן של תרומה טמאה. מתוך שלשיפה עומד קרי ליה שֶמֶן שריפה. ומעלה עשו לשרפה בארץ, כדאשכחן בקדשים פסולים שהן נשרפים במקומן, וכן פירות שביעית צריכים ביעור בארץ דכתיב (ויקרא כה) בארץ תדיה כל תבואתה. ואין הלכה כרבי שמעון: **ו אין מביאין תרומה מחוצה לארץ לארץ**. לפי שהתרומה כהנים מחזירין אחריה לבית הגרנות, חיישי רבנן שמא יהיו כההנים מרדפים אחריה ויצאו חוצה לארץ להביא את

also declared defiled, see Shabbat 15b)]. Rabbi Shimon said: I have heard it expressly stated that one may

bring [*terumah*] from Syria, [since its airspace was not decreed defiled, thus, even if priests would enter Syria to retrieve *terumah*, they could enter in a manner that would not defile them (Melech Shlomoh)] but [one may] not [bring] from outside the Land.

רבנו עובדיה מברטנורא

התרומה, ואין הלכה כרבי שמעון:

שמעון, שמעתי בפרוש, שמביאין מסוריא
ואין מביאין מחוצה לארץ:

eMishnah.com